

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglase itd. šalju se zaplatom ili poštalicom pošt. urednice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne prima, nako to javi odpravništvo u odgovornom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Ostovnjak račun. br. 84740.
Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nosloga sve pokvari.“ Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka u podne.

Netiskani listovi se ne vraćaju neopodriano ni tiskaju, a nefrankirani ne primaju. Predplata se postarinomu stoji 10 K u obće, 8 K za seljake na godinu, ili K 5 — odn. K 3-50 na pol godinu.

Izvan carovine više poštarina. Plaća i utužuje se u Pull.

Pojedini broj stoji 10 h, zaostali 20 h, koili u Pull, taji izvan lista.

Uredništvo i uprava nalazi se u „Tiskari Laginja i dr. prije J. Krimpotić i dr.“ (Via Giulia br. 1), kamionaka se naslovloje sva pisma i predplate.

Odgovorni urednik i izdavač Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. u Pull ulica Giulia 1. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crociera br. 1, II. kat).

Poziv na predplatu.

Podsjećamo pošt. gg. predplatnike na obnovu predplate za nastajuću godinu 1910. Ono pako predplatnike, koji nisu platili list za god. 1909, upozorujemo da ćemo njim obustaviti list ako ne pošalju predplate do konca tekuće godine, i ujedno s drugim našim dužnicima predati jih našem odvjetniku.

Uredništvo i uprava „Naše Sloge“.

Na koncu godine!

S ovim brojem dielimo se za ovu godinu od naših čitatelja, kojim se ovim zahvaljujamo, što su nam ostali vjerni i odani sve do konca godine. Mi se čvrsto nadamo, da nas neće ni u buduće, ni u novoj godini zapustiti, već da će s nama i nadalje dieliti radost i tugu. Novih im obećanja možemo malo podati, jer nećemo nikoga da varamo. Nastojati ćemo, da zadovoljimo po slabim našim silama svakomu koji netraži od skromnog pučkog lista ono, što mu samo dobro uređivani dnevnici podati može.

Vjereni smo i sami — a mi to najbolje čujemo — da ima u listu dosta praznina, koje bi valjalo izpuniti i izravnati. Naša dobra volja tomu nedostaje. Za to nam se hoće i pomoći izvana. Očekujemo dakle od naše inteligencije, osobito od mladje, da će nas od sada više perom podupirati, nego li je to bilo do sada. Naši su stupci svakomu otvoreni, koji hoće da našem čitateljstvu podade zdrave, dobre i lahko probavljive hrane.

Danas imadeemo već hvala Bogu u svakom iole većem selu po kojeg inteligentnog čovjeka, koji znađe ravnati perom i koji bi nas mogao izvješćivati o svim važnijim događajima onog sela, onog grada ili onog kraja. Takovi izvještaji neka budu što kraći, točniji, vjerodostojni i istiniti. Prešjerivanja, neistine, osobni napadaji itd. štete najvećma svakom listu. Molimo dakle naše stare i vjerne dopisnike i izvještitelje, da nas i u novoj godini poduprieti izvole. Njima neka se pridruže novi, mladji pak da svi zajedno uredimo ove skromne stupce tako, da bude narod naš iz njih pravu korist crpiti a da nebude prigovora s nijedne strane.

Pitanja, koja nespadaju u stupce pučkog lista nemarimo niti hoćemo o njima razpravljati. Za to su drugi veći listovi ili strukovni listovi. Nama se hoće lakog, pučkog stiva, koje odmah djeluje na dobru i nepokvarenu čud naših pučkih čitatelja. Teške ili znanstvene razprave ili razpletana razmotrivanja nisu za nas.

Na koncu obraćamo se i na naše stare predplatnike, da nas i u novoj godini predplatom poduprieti izvole. Oni neka nam potraže i novih čitatelja i predplatnika, koji bi nam pomogli nositi teško breme, koje leži na upravi našega lista. Bude li nam veće ili izdaenje novčane podpore, moći ćemo i mi posvelliti listu više sila i

većim marom prionuti oko usavršenja ovog najstarijeg hrvatskog lista Istre naše. Neku učine dakle rodoljubnu dužnost prema našem listu stariji i mladji naši suradnici i dopisnici, naši dosadašnji i novi predplatnici pak ćemo i mi uprijeti sve sile, da list bude čim bolji, čim potpuniji i čim savršeniji.

Da to bude odmah na početku nove godine, to je živa želja naša, i s tom željom rastajemo se sa godinom 1909. uz srdačni pokliki: Dobar svršetak 1909. a još bolji početak 1910!

Mrcvarenje hrvatskoga naroda.

Već stoljetja mrcvari naš hrvatski narod. Sve od onda otkad tuđinci njim upravljaju. Sad i negdje čine to Magjari, tad i drugdje Talijani, onda i drugud Njemci. Krivi se prve, krivi se druge, krivi se tretje. U istinu svi su vodjeni, podupirani, držani, jednom rukom, iz Beča. Na što se jih iz njega potakne, koliko se njim iz istoga dopusti, toliko oni čine.

Dočim Bosna još ni sada njezma sabora, dočim se razni pokrajinski sabori snizivaju na po zakonu kako bi morali, nego puču kakvoga austrijskoga ministra, dotle glavni sabor Hrvata, sabor matice Hrvata, sabor što bi imao zasjedati u Zagrebu, već preko dvie godine u obće nezaseda. Razpušten jedan, drugi odgođen, jer nije htjeo priznati jezikovnoga zakona na željezniceh koj je u protuslovju sa jur obstojećim zakonomi glede gospodstva hrvatskoga jezika na zemljištu Hrvata; jer nije htjeo ljubiti sibe, koja ga je posredovanjem Magjara iz Beča tepla.

Mjesto da se upozna svoj grieh, mjesto da se nezakonitosti odstrani, mjesto da se postavi na pravi put, tražilo se je da se uništi predstavnik naroda, koji hoće da se postuju njegova prava.

Kako već često u prošlosti, tako se je i sad, valjda u većoj mjeri no ikada, bacilo na samnjoćenja, na objede, na klevete, to na punvorjenja, samo u svrhu da se prikrije svoje bezpravji i bezakonje, a da se utuže branitelje prava i zakona.

Kad se je u Zagrebu, poslie dugoga zatezanja, prošloga ljeta provelo takozvani veleizdajnički proces, i kad se nije našlo veleizdajnje, onda se je reklo: pravi krivi sakrivaju se za zastupnički imunitetom. Nije se ni htjelo znati, da su zastupnici sami pružili zgodu, da se otkrije njihova tobožnja veleizdajna.

Klevete preneslo su se iz vladinih i Frankovih novina u Zagrebu, u njemačke, krđansko-socijalne i židovsko-liberalne u Beču. Pošto nije dovoljno upalilo u njemačkoj krđansko-socijalnoj „Reichspost“ palilo se je u glavnom židovsko-liberalnom listu „Neue Freie Presse“. U onoj je palio neki njemački krđanski socijalac Dr. Funder, u ovoj posljednjoj njemačkoj Žid Dr. Friedjung. I jedan i drugi pozivali su se na dokaze, na dokumente, iz kojih da je jasno i projasno razvidno da su neki članovi hrvatsko-srbske koalicije, te glavne

predstavnice hrvatskoga i srbskoga naroda u Hrvatskoj i Slavoniji, veleizdajnici; odnosno da su sa službenom Srbijom bili u svezi i da su od nje dobivali novaca. U „Reichspostu“ kao takovi imenovani članovi hrvatsko-srbske koalicije podnesli su tužbu već prije više od godinu dana proti predstavnikom lista Dr. Friedjung nije htjeo u „Neue Freie Presse“ iznieti imena tobožnjih veleizdajnika u hrvatsko-srbskoj koaliciji, nego je tvrdio da jih u njoj ima. Usljed toga morali su tužiti svi članovi hrvatsko-srbske koalicije, i tužili su. I prvi i drugi radi uvriede poštenja.

Teda negda je Becki sud odlučilo da i kada se ima razprava započeti.

Razprava je započela četvrtak dne 9. prosinca 1909. u 9 url prije podne u dvorani za porotne razprave, dielu velikih sudbenih prostorija što čine ugao „Alzerica“ i ceste zemaljskoga sudišta.

Dvorana je okićena velikom slikom vladarova. Na jednom stolu je propelo, a uzanj dvie svieće za slučajev kad se imade koj svjedočak prisedi.

Na čelu dvorane u sredini sjedi predsjednik sudišta Wach, njemu po stranj drugu dva suca, i dva mladja pomoćnika. Na lijevo sjede porotnici, 12 njih, sve sami obrtnici i trgovci, i njihova 2 zamjenika, a pred njimi tumač za hrvatski ili srbski jezik Dr. Kraus. Na desno Dr. Harpner glavni branitelj članova koalicije, i njegov pomoćnik Dr. Stratimirović; od 18. ovoga mjeseca dalje uz njih Dr. Rode kao branitelj Supilov. Na desno je mjesto takodjer za obtužene Ambroza, po imenu urednika „Reichspost“, i Dr. Friedjunga. Iza njih sjede njihovi odvjetnici, Ambrozov, Dr. Kienböck i Friedjungov Dr. Benedikt. Izprjed sudaca je mjesto prostora; a nasuprot njim su tužitelji. Takovih bilo je 52, kad bijaše tužba podnesena; otda su umrla dvojica, i to: Dr. Vrbanić i prof. Purčić. Mnogi od 50 su u dvorani, medju njimi i bivši ban grof Teodor Pejačević, bivši podban Dr. Vladimir Nikolić, bivši odjelni predstojnik Dr. Badaj i Dr. Roje, grof Kulmer, i mnogi drugi. Iza njih predstavnici i predstavnice štampe, kakvih 50, njemačkih, českih, poljskih, ruskih, francuzkih, talijanskih, englezkih, dakako i hrvatskih i srbskih. Iza tih pak kao i na galeriji mnogobrojno slušateljstvo iz svih stališa. Sve se za razpravu zanima. Što dalje to više.

Prvi dan čitalo su se obtužnice, to jest spisi članova hrvatsko-srbske koalicije, jedan proti listu „Reichspost“, drugi proti Dra. Friedjungu. Onda članci, koji bijahu tiskani u računom listu, i oni koje je napisao Dr. Friedjung u „Neue Freie Presse“. Dug govor, kakva tri anta, držao je Dr. Friedjung, sadržajom i načinom upravo državitim, kakav se pristojki samo Njemenzidu, koj se još ućenjonom prikazuje. Posve kratak govorčić, ujednaklo riječi na pamet naučenih, govorio je obtuženi Ambroz kao urednik lista „Reichspost“. Rekao je da je članke napisao Dr. Funder, i da će ovaj

opravdati kao svjedok svoje članke. Proti svim procesualnim propisom govorio je ovim svjedok, kao da je on obtužen, i predsjednik mu je to dozvolio. Govorili su takodjer odvjetnici obtuženih Dr. Benedikt i Dr. Kienböck, i oni prilično drzovito. Kako Friedjung i Funder tako su se i odvjetnici grozili tužiteljima sa dokazi i dokumenti, koje imadu u rukuh, i koje su dobili sa visokih mjesta. Već prve dan se je opazilo kako hoće obtuženici da rade sa groznjama i sa visokimi mjesti, visokimi osobami, a nakana njim bijaše, da zatraše bar njeke od tužitelja i da jih natjeraju da iz koalicije izstupe. To se je vidjelo osobito kad se je tobož dokazalo da je zastupnik Supilo primio novaca. Al ni to nije upalilo. A još manje tobožnji dokumenti, koje su obtuženici u posebnih svoekih dali tiskali, Dr. Friedjung u zelenoj boji, Dr. Funder u crvenoj boji. Baš ti dokumenti, kojimi su tuženici mislili najviše djelovati, uništiti su jih. Ni temelju tih dokumenata, pruženih kao glavnih dokazna, razkrinkala se je sva paklenska spletka, poduzeta proti hrvatsko-srbskoj koaliciji, odnosno proti hrvatskomu i srbskomu narodu bilo u monarhiji bilo u kraljevini Srbiji. Dokazalo se je, da su svi ti dokumenti patvoreni, da neobstoje, nego da jih je netko stvorio samo u svrhu da uništi hrvatsko-srbsku koaliciju i oblati vladu Srbije. (Sliedi.)

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Za občinske izbore u Pull. Na velikoj izbornoj skupštini od prošle nedjelje u Narodnom Domu proglašen je kandidat u V. tiela I. kotar (Pula) za izbor občinskog zastupstva, i to kao obč. zastupnik: Vitasović Ivan pok. Antona, a kao zamjenik: Subar Mateo, radnik. Upozorujemo s toga sva naše u Pull i u Šisanu, koji biraju u V. tielu, da na glasovnice (škede) napišu ispod riječi *representante*: Vitasovič Giovanni fa Antonio, a ispod riječi *assistito* Subar Matteo, operaio.

Kako je poznato za ove kandidato glasovat će u Pull u Hotel Belvedere 6. januara 1910 od 8 a. prije p. do 8 s. po p. izbornici od slova A — P, a 7. januara izbornici od slova Q — Z. Dne 8. januara glasuju izbornici iz Šisana u Šisanu od 8—6 sati po podne, na što se upozoruju Šisanci, da na škede napišu gornje kandidate. Izbornici iz Velog Vrha glasuju u Galezanu dne 9. januara 1910 od 9—12 sati o podne, te će se proporuđuje i njima da napišu na škede imena spomenutih kandidata onako, kako su napisana ovdje, a za svaku drugu poduku mogu doći upituti se u Narodni Dom.

U Pull postaviti će u ovom tielu svoje kandidata talijanski republikanci (t. zv. Mazziniovci) i socijalisti, te se tako boriti za ovo tielo tri kandidata.

U prilogu današnjeg broja donasamo takodjer kandidata za vanjsliu občine Pula.

† Marija udova Rizzi. Na badnjak preminula je u Puli u visokoj starosti od 88 godina gospođa Marija udova Rizzi, majka zemaljskog kapetana g. Dr. Ludvika Rizzi-a. Počivala u miru.

† Marta Zucco-Sarina. Dne 23. t. m. umrla je u Medullhu Marta Zucco Sarina od roda Radosević-Vidinoga, majka narodnog zastupnika Dra. Ivana Zucco-a, u dobi od 75 godina. Sprovd obloge pokojnice bio je na badnji dan po podne uz veliko sauešće domaćeg naroda i više prijatelja Dra. Ivana Zucco-a iz Pule.

Milij pokojnici bila lahka domaća hrvatska gruda, a svoj rodbini, posebice Dru. Ivanu Zucco-u naše iskreno sauešće!

Silvestrovo u Sokolu. Na zadnji dan godine u petak na večer priredjuje 1. Istarski Sokol u Puli u dvorani Narodnog Doma običajnu Silvestrovu večer. Radi mnogobrojnih posjetilatah zabava upozoruju se svi, da će biti na zabavu pripušten samo oni, koji se iskazu sa pozivnicom.

Hrvatsko knazlište u Puli. U nedjelju dne 2. Janara 1910. predstavljat će se liepa domaća igra „Zlatrevo zlato“. Taj komad su nam veći nastojatelji prikazali, te se običinstvu veoma dopao. U nedjelju nam ga opetuju, te upozorujemo naše običinstvo da pohrli u nedjelju vidjeti tu lijepu igru.

„Omnibus“ izlazi opet. U utorak dne 23. t. m. počeo je opet izlaziti list „Omnibus“, koji je prestat koncem maja t. g. List je ponovno pokrenut radi skorih občinskih izbora u Puli, te će za sada izlaziti utorak, četvrtak i subotu poslje podne. „Omnibus“ je za sada namijenjen isključivo za občinske izbore u Puli, te se prodaje jedino u Puli, i po koji broj se šalje u traške u Pazin, Cres, Krk, Lošinj, Volosko, Opatija i Lovran. Varnjski preplatnici se za sada ne primaju; ako bude mogao list izlaziti i poslje občinskih izbora u Puli, tad će se to objaviti i primiti predplatnike. A da se to zbude odvisiti će jedino o odazivu predplatnika.

Na odgovor. U br. 306. „Riečkog Novog Lista“ od 24. prosinca t. g. dopisnik iz Kastva pri koncu svog dopisa spomene Našoj Slogi, kao da je — kao vanstručarski list — postupala strančarski, uvrtlivi odgovor Hrv. sokolske župe Vitezići na napadaje dopisa u „Pučkom Prijatelju“ kao „pripisano“ uz plaću po cieniku, čime je dopis izišao 10—12 dana prekasno a da djeluje kao ustuk dopisu „P. P.“ Na ovo nam je odgovoriti sljedeće: Spomenuti odgovor Hrv. sokol. župe Vitezići primili smo čini nam se 7. decembra t. g. poslje podne ovim popratnim pismom: „Volosko-Opatija 6/12 1909. Slavno Uredništvo „Naše Sloge“ — Pula, Via Giulia. Slijedi Vam pod ./ najljepše Vas umoljavamo, da blagoizvolite uvratiti već u prvi sledeći Vaš broj t. j. u broj od četvrtka 9. o. m. j. pripisano, pod naslovom ili rubrikom, koja Vam se čini najpodesnijom, samo u cjelini i bez korektura. U slučaju da Vam je to nemoguće uopće ili za sledeći broj izvolite nam dojaviti to na priloženoj dopisnici. Zdravo! Za „hrv. sok. župu Vitezići“ Starješina: Dr. Pošćić v. r.“ Na ovo pismo odgovor je naš urednik, da je pripravan tiskati taj odgovor ali pod rubrikom „Pripisano“ i uz plaću po cieniku. Takav odgovor je uzsledio ne samo s toga, što je sastavak bio kao odgovor i polemične naravi, u kojem slučaju „Naša Sloga“, barem pod uredništvom sadanjeg urednika, članke takve naravi tiska kao „Pripisano“ uz plaću po cieniku, nego i stoga, što je uredništvu od samog pošiljaca navedenim pismom dana slobodna volja, kakoda štampa pripisano ali „samo u cjelini i bez korektura“. Da ne obrazložimo dalje, uvijet je svaki nepristran čitatelj, a mislimo da je i sam starješina župe „Vitezići“ toga mišljenja, da smo ovdje postupali sasima korektno. Primjećujemo, da su svo

riječ razmaknuto tiskane u pismu podrethane.

Dopisnik iz Kastva ovog je puta nešto „prenaglo dokazao“ i uranio sa „srdacnim čestitkama“ kao da je „Naša Sloga“ podružnica Mahničevog „P. P.“ Čini nam se, da se ovakvim nepromišljenim zaključcima promašuje cilj u pobljanju kojekakvih strastvenih napadaja, dolazili oni ma s koje strane.

Istarski žepni koledar „Jorgovan“. Nakladom Narodne tiskare Laginja i dr. u Pulizasaao je „Istarski žepni koledar Jorgovan“ za uteču mladež i odrasle. Izim običnih koledarskih bilježaka sadržaje „Jorgovan“ obširno rodoslovje naše vladajuće kuće, za svaki mjesec prazan listić za bilježke primitaka i izdataka, ljestvice za biljege, poštanski cienik, mjere, utezi i novac u našoj monarkiji (sa slikama), jedandputjedan I. i II. dio, kamatna skrižaljka uz 4, 5 i 6 po sto. Drugi dio zabavno-poučnoštivo sadržaje: *Mučeniči Istri* (pjesma); *Šetnja po Puli* (opis znamenitijih spomenika i javnih zgrada u Puli sa 16 slika); *Na Utki* (pjesma); *Što je rat* (crtica); *Čedu* (pjesma); *Zmija* (crtica); *Ladičić* (pjesma); *Morč* (pričica); *Mudre rečenice*; *Ivica i Draga i njihov zeko* (pjesma); *Odvaniš Janko* (pripovjetka); *Lasti* (pjesma); *Iskriva* (u stihovima); *Bjegunac* (pripovjetka); *Pjevanica* (nekoliko najboljubljenijih hrvatskih pjesama, koje se rado pjevaju); u trećem dielu sadržaje: zagonetke, rebuse i pošalnice i napokon svakovrsne skrižaljke za školsko bilježke, vrlo praktične za učitelje i učenike.

„Jorgovan“ je jedini hrvatski istarski koledar, bez kojega ne bi smlo biti ni jedan Hrvat. Uvezan je u cijelo platno, a u formatu takovom, da ga se može nositi u zepu i uvijek imati uza se. Ciena je 50 p., a tko naruč više od 10 komada dobije po 45 para komad franko, a knjižare imaju znatan popust. Naručuje se u tiskari Laginja i dr. u Puli. — Mi toplo preporučamo svakomu ovaj liepi koledar.

Narodna Tiskara LAGINJA i drug.

PULA, ulica Glinila br. 1

imade sljedeće knjige na skladištu:

Prof. J. V. Perić: *Theokritove „Idylle“* K 2—

A. Dobronić: *„Naše glazbene prilike i neprilike“* K 2—

Marija Koludrović: *„Praktična slovnica ruskog jezika za Hrvate ili Srbe“* K 3—

Milan Marijanović: *„Svakdašnjost“* igrokaz K — 50

Zlatka Vučenović: *„Gospodarsko oruđe i strojevi“* sa 34 slika K — 40.

Krčki kotar:

Iz Baške. Opatim, da Baščani veoma rado čitaju dopise iz Baške u „Našoj Slogi“. Jedva dočekaju subotu, a s njom i „Našu Slogu“. Čim ju tko primi, odmah ju otvara, da vidi je li dopis iz Baške; ako je, eto veselja, ako nije, neugodno se nekako čuti. Oh, da vidite, kako putuju tada „Naša Sloga“ iz ruke u ruku, iz kuće u kuću, dok ne prebrodi kroz cijelo selo. Da im sreću zadovoljim evo mo opet, da stogod pohvalim, stogod i pokudim.

U Baški osnovana su mnoga lijepa i korisna društva, a najstarija među njima je „Hrvatska Čitaonica“. Članova je dosta, čitatelja veoma malo. Prodje i više dana, a da nitko ne prekorači praga njena. Ima dosta novina, ima i nešto knjiga, a uz to i raznih igra za zabavu. Imade tamo i pun ormar tambura zahrdjalih žica. I još bi se štošta našlo, ali ljudi rijetko kad. Nešto očlvi ono dva mjeseca praznika, kad je naša učeća mladež kod kuće, da onda zajednišnom pravednišću za punih deset mjeseci. Eto Vam prave slike „Hrvatske Čitaone“ u Baški. Slika je tu, ali zar će ta uvijek

laku ostati? Ah, kako su lijepa njezina pravila, onakva po prilici, kakva se nalaze i po drugim Čitaonama širom naše domovine. Pa zar se ne će naći nitko, da upotrijebi ona pravila med našim narodom? Mislim, da hoće. Eto pred tri mjeseca birali smo nov Odbor, odbor koji daje nađe, da će to drugim putem krenuti. Eto serčno prebrodilo se i izvanrednu skupštinu. Velike su nađe postavljene u taj odbor, nađe, koje nam se ne će izjaloviti. Napred, trudbenici, u narod za narod tumačec im svetu domovinsku riječ; obrazujte puk, oplemenjujte mu srce. — Privedite zbilji ona zlatna pravila, koja vise na onom požutjelom papiru, uokvirenom okvirom od crva iztočenim. Stara su ta pravila, pod zemljom su oni, koji su ih složili. Stara su, velim, ali još uvijek je u njima ono, što naš narod vodi boljoj budućnosti. — Veliki Bože, podaj im slogu, ljubav i mir, da privedu ladju naroda u luku spasa.

Naravska krasota u Istri. List „La Monarchia“ što izlazi na talijanskom jeziku u Trstu donasa u br. od 11. prosinca članak, kojim opisuje krasotu puntarske okelice te nadodaje, kako je pokojni nadvojvoda Maksimilijan želio kupiti otočić Kosljun prije nego li je sazidao Miramar kod Trsta, ali da ga je od toga odvratila plitčina ušla u puntarsko dragu, za Pje produbljenje da je sada vlada uvratila u prodratnu stanovitvu svotu! Nakon više godina odsutnosti da se je sada vratilo kući g. Fr. Orlić, načelnik Punta i veliki posjednik, koji da se je obogatio na otoku (P. Costarica, u kojim da se bogatim krajevima izvažujući ogromnu količinu kave nalaze još i sada dva njegova sina. On da je mnogo doprinjeo za Punta, jer da je njegova loznika bila uvijek za Boga i otčebinu! On da je poduzetna duha, jer da je sagradio kuću „Villa Costarica“ i tvornicu tiesta, a kada bi bio poduprt, da bi mogla puntarska draga odgovarati bledskom jezeru i još bolje. Pri tom veli „La Monarchia“ doslovno: „Sada se on (Orlić) vidi okrunjan uspjehom što ga ima sa produbljenjem luke uz prošireno ušće tako, da će parobroditi koje je on dao sagraditi u druztvu na naslovne dionice moći poprimiti veći razmah sa novimi i veđimi“.

Prema tom pisanju sva bi zasluga, što se je vlada konačno odlučila na produbljenje ušća puntarske drage, pripadala g. Orliću. Ništa nisu dakle koristile sve one predstavke i deputacije prvašnjih načelnika Antona Žic Klačić, Antona Žic Duničarić i Brusić Ivana; ništa nisu pripomogle sve one interpelacije i resolucije velezasluznoga g. Spinčić i drugih naših zastupnika, ništa zauzimanja pokojnog popa Antona Karabaća i tolikih naših poduzetnika; ništa od svega toga. Dosta je bilo; da dotđe g. Orlić iz Amerike i da reče kako ono u sv. pismu: budi i učinjeno bi. Isto tako po maglovitom pisanju lista „La Monarchia“ mogao bi tkogod pomisliti, da je parobrode Austro-Croate dao sagraditi g. Orlić u zajednici sa druztvom na dionice.

Od ozbiljnosti do smiešnosti kažu da je samo jedan korak. I bit će da je tako. Zabilježimo i ovu.

Punat na 27. decembra. Ova mošnjji dopis uvršten u zadnjem broju „Naše Sloge“ izpraviti je u toliko, da g. Orlić nije sa zidom došao upravo do groblja. Ostalo je sve nepobitno i pučanstvo očekuje sa znatiželjnošću kako će se občinsko zastupstvo izjaviti glede uzurpa. Kada to bude, onda ćemo vam se opet javiti.

Dvle Izjavo. Puna t. 27. prosinca 1909. Kad je g. dopisnik iz Punta u 52. broju „N. Sl.“ hito i mene u kola povući, neka bude i meni slobodno reći par rieči.

Ako sam ja umoljen napisao nekoje adrese, na koje se je želio poslati onaj broj „P. P.“, ne znam koje sam zlo tim počinio. Dvim prisjednicima zemaljskoga Odbora nicsam poslao lista, jer jednome

od njih nicsam znao za točni naslov, a g. Andričić, ne, jer sam držao, da on prima „P. P.“, pak da mu ga ne treba posebno slati. Eto razjašnjene te tajne.

Pa koje bi to zlo moglo biti, da se ona oosobe, za koje se je moglo držati, da su čitale prvi članak u „N. Sl.“, upozori i na odgovor?

Usput uvjeravam g. dopisnika „N. Sl.“, da je krivo informiran o ponudi g. Nikole Žic od Frana. Njegova se ponuda nije ništa odnosila na zemljištu kupljeno od g. Orlića, i bila je učinjena u sasvim drugo vrijeme. Ako bi se g. dopisnik potrudio do župnoga Uredja, ja ću ga sa izvornim spisima uvjeriti, kako je on slabo informiran.

Rekbi, da g. dopisnik i druge informacije prima bez dovoljne kritike, pak dolaze od takvih tvrdnja, koje se ne slažu sa istinom.

Ako mu je do istine, evo mu u Uredu izvornih spisa.

To u toliko, koliko je spomenuto upravu župne crkve. — Franjo Žic, župnik.

Punat, dne 27. prosinca 1909. U „Našoj Slogi“ od 23. t. m. dopisnik iz Punta kani sa svojim dopisom pobiti moje tvrdnje iznešene u mojem dopisu u „Pučkom Prijatelju“ od 10. t. m. Voditi u toj stvari sa moje strane daljnu polemiku, bilo bi i bezkorisno i smješno. Ali, da se ustanovi prava i čista istina, prodlozam dopisniku „Naše Sloge“ da izaberemo jedan častni sud, koji će imati cijelu stvar ispitati, a mi ćemo se tada pokoriti pravorjecku istoga.

Toli gospodin dopisnik „Naše Sloge“ koji ja, moramo se obvezati, da će onaj, kojemu častni sud bude ustanovio, da je pisao neistinu, morati povući sve konsekvencije te javno opozvati odnose objede i neistine, platiti trošak častnog suda i osim toga položiti družbi sv. Cirila i Metoda svotu od K 100. — Neka se stoga izvoli izjaviti gospodin dopisnik „Naše Sloge“, da li na to pristaje.

Na uvrijeđ, koje su u spomenutom članku naperene protiv mene, za sad ne reagiram. Sve u svoje vrijeme. — Vladimir Polić.

Voloski kotar:

Učitelj i ravnatelj, koji nezna da se govori u Istri hrvatski i slovenski jezik. Čitili smo ovih dana u nekom talijanskom listu oglaš natječaja občinskog glavarstva u Lovranu podpisani od občinskog savjetnika g. Pegan-a, učitelja i ravnatelja tamošnje talijanske pučke škole. Natječaj glasi na mjesto jednoga občinskog redara. Od molitelja se traži podpuno znanje talijanskog jezika i poznavanje *kojeg od slaven-skih: dijalekta, govorenih u Istri.* G. ravnatelj i učitelj Pegan nezna ili neće da znađe, da je u Istri u većoj porabi hrvatski ili slovenski jezik nego li je talijanski, ali njemu je smrdilo kao čistomu Talijanu to priznati. Za njega nepostoje u Istri talijanski dijalekti već samo slaven-ski i njemu je dosta, da njegov buduć redar znađe podpuno talijanski i da makar što god nauca hrvatski ili slovenski. Hoće li se pako time zadovoljiti i hrvatski običnari u Lovranu i u okolici — to je njihov posao!

Pazinski kotar:

Iz Pazina, koncem mjeseca decembra 1909. Talijanski grada Pazina učinili su svoju u ovdješnjoj samostanskoj crkvi — dokazali su najmo „italianità di Pisino ancho nella chiesa“, kako piše „Il Giornale“ od 13/12 t. g. — pak su oni skupali sa dječima-pjevačima talijansko prkos-gimnazije izva četiri pet dana svoga triumfa zapustili lijepe ovaj samostan. Sada nije bilo više niti orguljaša niti pjevača! Otac gvardijan obratio se opet na naše ljude direktno i indirektno, ali bez uspjeha, jer je uvrijeđ nanešana hrvatskom pučanstvu uslijed kradomice uvedenih talijanskih prođilka prevellika i jer ovo pučanstvo nema

jošte zadovoljnije, akoprem inače sa-
lježe ostale č. Franjevce, koji su sasvim
nedužni te koji moraju isto trpjeti kod
toga.

Nu usprkos bjelodanoj talijanskoj poli-
tici, podupranoj u samostanskoj crkvi, i
uspjeh velikoj uvrijedi, nanešenoj hrvat-
skom pučanstvu, našla se je jedna hrvat-
ska duša, koja ne mari za opravdane tužbe
i boli našeg puka te koja se je dala u
službu sa nekoliko zavedene, nečuđne
dječice oca gvardijanu. To je neoprostivo.
Gdje su mu duša, srca i obraz? Neka pro-
čita onu lijevu talijansku knjigu C zara
Cantiu, sa naslovom „pamet i srce“ te
prevedenu na hrvatski jezik od vrlo valja-
nog blagopokojnog fra Despot-a iz mile-
nam Dalmacije, pak će uvidjeti, kako je
zasio. Lijepo je i hvalevrijedno, da se
ljudi zanimaju za glazbu u opće, a o-
sobi to za crkvenu glazbu, ali zasvirati, da
i nečisti pleše, to t.č. Naša je crkva sveta i
nju moramo štiti pred djavolskim hirima.
Comprehendite, amice Rudolfe? Sanctam
et imperturbatam ab obstinationibus volu-
mus ecclesiam nostram!

A što najviše osuđuje gornjeg griješnika
— svirača jest okolnost, da ga na ovo po-
duzeće nije nitko od njegovih predposla-
vjenih niti silio niti negovarao, već je svo-
to „motu proprio“ poduzeo.

Sudi sada, narode, i reci tvoju.

Koparski kotar:

Prvi plodovi zabrane našeg jezika
u crkvi. Iz Cijarije nam pišu: U našim
se je crkvama do sada služila sv. misa i
obavljali se drugi obredi u našem jeziku,
kao što u kastavskom dekanatu, komu to
pravo i nadalje ostaje. Po odredbama viših
crkvenih oblasti dužni su naši svećenici,
da u te crkve uvedu latinski jezik. Po-
sluh je sveta stvar, te oni moraju da iz-
vedu, što im bijaše naloženo. Treba da
se pod sv. misom naš mladi „Gospodine
pomiluj“ i drugo pjeva u latinskom jeziku.
Ali tko da pjeva, kad nitko — osim sve-
ćenika — ne zna čitati latinski? E pa ćemo
imati tih misa, kad je hrvatsko pjevanje
zabranjeno, dok se ljudi nauče latinski
čitati i pjevati! Alaj tužni, a mnogi ne
znaju niti hrvatski čitati, jer je preko po-
lovice sela bez škola.

Narod je bio ogorčen, čim je čuo o za-
bri našeg jezika u crkvi, a da čujemo,
što se je dogodilo, neom se je započelo
sa lihim misama.

Na blagdan begr. začeta B. D. M. 8.
o. mj. pobjegao je sav narod iz crkve u
Yodicama, čim je opazio, da ne služi sve-
ćenik po navadi pjevane mise.

Prošle nedjelje 19. o. mj. zbio se u selu
Brest još žalosniji slučaj. Svećenik je za-
pocio lihu misu, a sav narod od samih
podvornika otišao je iz crkve, te nije mogao
svećenik niti dovršiti sv. mise.

Iste nedjelje nješu hlteli u selu Raki-
tovac zvoniti na sv. misu, te je tako mno-
go naroda ostalo bez sv. mise. Toliko mo-
zemo javiti za sada, a što će ljudi ovih
božićnih blagdana, ako ne bude po obi-
čaju pjevanih sv. misa?

Latinskazlja u našim crkvama. La-
nišće, dne 26. XII. 1909.

Poznata naredba crkvenih oblasti počela
se i kod nas na dan sv. Stejana prova-
djati. Akoprem je narod već prije za nju
znao, ipak nije svako vjerovao, jer pobožni
ljudi nisu mogli da pojme, da bi se mogla
naći na ljudna duša, da mu istjera iz cr-
kve ono malo ostatka njegovog jezika iz
njegove crkve, da mu zabrane slušati u
svojem jeziku riječ božju, koja ga je kroz
vjekove krijepila u njegovoj tuži i novolji,
bolima i trpljenju. A ipak je došlo dan,
da se morao i naš dobar gosp. župnik
pokoriti višimljevim oblastima. Crkva pu-
na ljudi, pjevači odpevaše „Gospodine
pomiluj“, a gosp. župnik žalosnim glasom
zapjeva „Gloria in ecclesia...“ Ljudi i ako
su to prije znali, da će se kod nas time

započeli, ipak ostale ko okamenjeni. Ali
najednput zapusti crkvu svo, što je u
njoj bilo, pa i sam gosp. župnik morao
je isto učiniti, jer nije imao nikoga, da
ga poslužuje.

Poslije podne imala je biti svečana ve-
čerinja, ali ni te nije bilo, jer ne će nitko
da zvoniti, niti da ide u crkvu k latinskom
pjevanju!

Stanovnici naše župe potpisali su i pre-
dali župnom uredu sljedeće spomenicu:
„Narod prosvjedoje najodlučnije proti
zabrani uporabo hrvatskog jezika u crkvi,
te ako ista sa strane župnih ureda. pro-
vedena bude, ne će narod poljudjati crkve
sve dotle, dok zabrana opozvana ne bude.“

Obredi kod krsta, ženidbe, pokopa itd.
moraju održavati biti u hrvatskom jeziku,
inače će se narod ustegnuti od istih.“

Poznat je naš narod sa svoje pobožnosti,
te mogu mirne duše reći, da rijetko
gdje polaze ljudi tako rado u crkvu, kao
kod nas. Ali kad je uvidjeo, da će mu se
izagnati njegov jezik iz crkve, ustalo je
stare i mlado, musko i žensko na obranu
te svoje tisućgodinje svjetline. Jedan se
glas ori od Učke do Zbavnice, glas naroda,
koji vapi za svojim pravom, za svojom
molitvom!

Umuknula su zvonca, crkve ostale su
prazne, a pobožna duše mole pod vedrim
božjim nebom dobroga Boga i tužna pje-
sma omdijeva po ovim hiridima: „Svi jezici
zapjevajte — čuda Tijela slavnoga“.

Na javnoj skupštini održavanoj u Klo-
novšćanu dne 28. XII. 1909. proti zatiranju
našeg jezika u crkvi sabralo se za Družbu
sv. Cirila i Metoda K 9-82. — Istog dan
dodali Lanišćani od ostatka njihovog ra-
čuna K 0-52. Ukupno K 9-84. Ova svota
izručena je društinoj podružnici u Lanišću
te je na njezino ime uložena u lanišku
posujilnicu.

Iz Buzeta, 26. XII. 1909. Ne Silve-
strovu u večer u 8. sati priredjuje ovdje-
šnja „Hrvatska Čitaonica“ zabavu, u čijem
programu je koncertovanje domaće „So-
kolske“ glazbe, pjevanje, samogovor, dvije
šaloigre, tombola i ples.

Na Tri Kralja dan pako u 2 sata po
podne držat će se i ove godine zabava
bežićnog drvca u kojoj sudjeluju djeca
mjesne hrvatske škole.

Na ove obje zabave upozoruje se ovim
zanimane osobe i krugove sa molbom, da
u što većem broju prihrte u rečene dane
u naš „Narodni Dom“ ispod Buzeta.

U Sinmu će se obdržavati u nedjelju t. j.
2. siječnja 1910 glavna i redovita godišnja
skupština ovdješnje podružnice sv. Cirila
i Metoda uz običan dnevni red.

Početak točno u 8 sata po podne.

Razne primorske viesti.

Odkup od čestitanja k novoj godini.
G. M. Mandić podario je „Družbi sv. Cirila
i Metoda“ za Istru kao odkup od čestitanja
k novoj godini kruna 5.

Novi biljezi (bull). Po naredbi c. kr.
Ministarstva financija od 20. listopada t. g.
l. d. z. broj 168 počam od 1. siječnja 1910
uvadjaju se novi biljezi (bull). Stari biljezi
emisije 1898 moći će se rabiti samo do
31. ožujka 1910, te poslije tog dana stari
biljezi neće više vrijediti.

Mjeseca ožujka, travnja i svibnja 1910
koliko c. kr. pokrajinska blagajna u Trstu
toliko ostali uredi za prodaju biljega iz-
mjenjivati će, usljed odnosno pismone
molbe bez biljega, besplatno neuporobljene
stare biljege emisije 1898 sa novim bilje-
zima iste vrijednosti, a poslije 31. svibnja
1910 biljezi emisije 1898 niti će se više
izmenjivati niti će dotični vlasnik biti na
koji drugi način oštećen.

Sjetite se družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!

Javna zahvala.

Prigodom smrti i pogreba moji mile
majke

Marte Zuccon-Šarine od roda Radošević-Vidnoga

pokopane u Međulinu na Badnju večer,
24. tek. mj., iskazano je bilo meni i mojoj
krvi najtoplije saučeeće sa strane mno-
gobrojnih rođjaka, prijatelja i znanaca iz
Medulina i Pule, te smatram svojom
dužnošću svima se najsrdačnije zahvaliti.

Osobitu pak harnost dugujemo ja i moj
rod veleuč. gosp. Dru. Ivo Lotišu, lije-
čniku u Puli, koji je često puta i po naj-
gorem vremenu, pritekao krevetu mile
pokojnice, da joj ublaži dugo bolovanje,
a istotako veleuč. gosp. Luki Kircu, žu-
pniku međulinskom, koji je na svaki
poziv rado pohrlio k dragoj bolesnici da
joj pruži utjehe svete vjere.

Svima buđi ovim putem izrečena još
jedandut najsrdačnija zahvala.

MEDULIN, 27. prosinca 1909

Dr. Ivan Zuccon.

Javna zahvala.

Najtoplija i najsrdačnija hvala svima koji
su prigodom smrti nezaboravnog nam po-
kojnika

Frana Rode

izkazali saučeeće u neizkazanoj tuži bilo
usmeno, bilo brzojavno i pismeno.

Hvala v.č. svećenstvu koje se je potru-
dilo da sprovede što lijepe drugog pokoj-
nika. Usrdna hvala g. Dru. Majnariću, koji
je pokojnika za njegove bolesti marljivo
posjećivao i mnogi mu čas u boli olakšao.

Topla hvala gg. činovnicima c. k. kot.
suda i ostalim iz Krka koji su si, unatoč
nevremenu dali truda, da poprate drugog
pokojnika.

Najsrdačnija hvala g. nadučitelju Radiću
i ostalim učiteljskim silama i onoj mno-
gobrojnoj dobroj školskoj dječici, koji su
za onog nevremena popratili nezaboravnog
pokojnika daleko do hladnog groba.

Hvala svim Dubaslanom i svima ostalim
što su dostojno sahranili omiljenog po-
kojnika.

Još jednom svima hvala.

Obitelj.

Broj 2869.

Raspis natječaja.

Otvara se natječaj na mjesto
općinskoga liječnika

za mjesnu općinu Veprično, sa plaćom go-
dišnjih K 2000 plativih u jednakim mje-
sečnim postocijpnim obrocima, te putnim
paušalom godišnjih K 850, i stanom u na-
ravi u općinskoj zgradi.

Molitelji moraju dokazati da su austrijski
državljeni, da posjeduju diplomu za svu-
kupno liječništvo, i da poznaju hrvatski,
talijanski i njemački jezik u govoru i pismu,
te podnasti molbu potpisanomu do 31.
januara 1910.

Glede vršenja zdravstveno službe upozo-
ruje se molitelje na odredbe namjesničke
naredbe od 16. marca 1909. br. IV. a
155/12—08 u listu zemaljskih zakona za
Primorje komad XIV. br 15 godine 1909.

Pohlize ustanove glede liječenja strmalna,
takse za pohadjanje bolesnika u raznim
krajevima općine, mogu se razviditi u uredu
potpisanaoga za vrijeme uredovnih sati.

Glavarstvo općine Veprično.

Ističi, 16. decembra 1909.

Načelnik: Baohleh v. r.

Gospodarsko društvo i Posujilnica u
Svet. Vinčentu traže poslovođu uz god-
plaću od K 1440— i stanom u naravi.
Poznavati mora posujilničko knjigovodstvo,
amerik. računovodstvo i zemljišnu knjigu.
Prednost imadu molitelji sa knaučjom.
Ponude prima do 15. 1. 1910. Odbor.

Poziv.

Milinarska zadruga u sv. Luciji kraj
Oprišja, držal će na 9. siječnja 1910 u
8 sata poslije podne, glavnu skupštinu u
školskim prostorijama, te se pozivlju svi
zadrugari, i drugi zainteresi te stvari, da
u što većem broju dođi izvole.

Sv. Lucija, 28. prosinca 1909.

Predsjednik: Jakov Boie.

Obznana.

U subotu dne 8. jenara 1910 u 2 sata
poslije podne držali će se u delavskoj školi
u Kastvu redovita glavna skupština Bra-
tovšćine hrv. ljudi u Istri sa navadnim
dnevrim redom, na koju se p. n. gg. čla-
novi ovime najljudnije pozivlju.

Odbor Bratovšćine hrv. ljudi u Istri.

U Kastvu, dne 28. decembra 1909.

Predsjednik: Fr. Ryšlavy.

Br. 1486.

Raspis natječaja.

Zaključkom sjednice Obćinskog Zastup-
stva od dne 18. novembra t. g. raspisuje
se ovime mjesto obćinskoga liječnika za
mjestnu obćinu Barban uz godišnju plaću
od K 2500.—.

Molitelji treba da dokažu austrijsko dr-
žavljanstvo, diplomu sveukupnog liječništva
i poznavanje hrvatskog jezika u govoru i
pismu, a po mogućnosti i talijanskog.

Liječnik držati će svoj farmaceutički
ormar.

Pohlize se može kod podpiranog doznati.
Molbe treba potpisane podnasti do
15. 1. 1910 inclusive.

Glavarstvo obćine.

Barban, dne 10. decembra 1909.

Glavar:

Josp Mirković, v. r.

Od 300 do 500 kruna mjesечно

Prože svaki lahko bez razlike staleža za-
služiti, koji prodavati želi u Austro-Ugors-
koj zakonom dozvoljene srečke i vrijed-
nostne papire. — Imanje k tome nije
nužno. — Prospekti naših srećaka su
jevtiniji od svih srećaka drugih tvrdkah
i lakše se mogu prodati, a našim zastup-
nicima dajemo osim toga i posebnu na-
gradu.

GUSTAV BRAUN Budapešt IX. Béla u. 3.

Mejdur
Klasna na strojele i
strepna poslužila
preparata uz svakičine čiste (malne) uslužile
Hrvatstva 21 kod
Ustj m/Oprišje Čehala
Zefire i prošetno latke
izgledajla kralice. Nije, grudiše božlje tje.
Opreme za novjoste
Kartice, urea plaše 23 urea 10 K 10—
Zahlovaite uszokel

MASTIN
MASTILO
Za potrebe držube sv.
CIRILA I METODA ZA ISTRU
Broj 2, cijena 30 kruna
Proizvod kemijane tvornice
GRUBIC I PFEIFER
ZAKONOM ZAŠTICE

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campo Marzio br. 5 - Podružnica Via Veleranti br. 1.

Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne lokale.

Prodaja svakovrstaog brašna iz najboljeg mlina po dnevnoj cijeni. Poslužba brza i točna.

GOTOVI KREVETI

Iz crvenog platna dobro pujanji, pokrivač ili podnja pernjaka 180 cm. duga, 116 cm. široka K 10—, K 12—, K 15— i K 18—; a metra duga 140 cm. široka K 13—, K 15—, K 18—, i K 21—; jastuci 80 cm. dugi, 58 cm. široki, K 3—, K 3'50, i K 4—; 90 cm. dugi, i 70 cm. široki K 4'50 i 5'50.

Izraduju se i po posebnoj mjeri, strunjače na 3 dijela za 1 krevet po K 27—, boje K 33—, — Razališe franko pouzecom od K 10— napried. Zamjenu i vraćeno priznaju ako se poštarina plaća.

Benedikt Sachscl, Lobes, br. 933
pošta PILSEN, Češka.

Svi oni bolesni koji nemaju apetita sa jesti, koji trpe na slaboj probavi, zatvaranju, žgaravici, stvaranju prokajmerne kiseline u želucu, glavobolji i grču pijuci izvratno

Želudčane kapljice

Ljekarne k svetom Ćirilu i Metodu u Pazinu povraćaju svom narušenom zdravlju prijašnju jakost i svježinu.

Cijena 6 bočica 2 K 60 fl.
12 . 4 . 80 .

Svi oni bolesni koji trpe na kašlju, plućnom kataru, teškom dihanju, slabosti i bledoci preporuča se izvratno

bakalarevo ulje pripravljeno sa željezom.

Ovo ulje preporuča se osobito za slabu i slabokrvnu djecu jer je isto tako ugodno pripravljeno da ga i najosjetljiviji bolesnik lahko piti može. — Dobiva se samo u Ljekarni k svetom Ćirilu i Metodu u Pazinu (Istra) a poštarskim pouzecom ili ako se novac unapried pošalje. I staklenka 2 krune.

Nadalje Ljekarna preporuča slijedeće lijekove: Švedske kapljice, boca po 1 i 2 K; Mazilo protiv kostobolji, 1 K; Ljekovito Kina vino, 1 boca K 1-60 lid. Naputak o uporabi priložen je svakoj bočici.

REUMATIZAM, neuralgija, ischias, bodac, ulazi, natekline, reumatično trganje u glavi, zubima i zglobovima liječi se jedino uspješno uporabom

„Paralysian-Linimenta“

po vis. kr. zem. vladi odobren i zakonom zaštićen lijek nadmašuje sve ostale lijekove u djelovanju.

Čuvajte se patvorina!

Ocijena boci K 1'60.

Dobiva se u svim Ljekarnam. Glavno skladište: Ljekarna PEČIĆ sada dr. B. Vouk — Zagreb.

Pozor!

50.000 para cipela.

4 para cipela samo za K 8—.

Radi obustave plaćanja nekih većih tvornica, ovlašten sam jednu ovedu zaštitu cipela izpod cene. — Svakomu čovjeku šaljem 2 para muških i 2 para ženskih cipela na vrbcu iz crne ili žute kože su čvrstim poplatima, moderne i elegantne mode točno po pripisanoj mjeri.

Sva 4 para stoje samo K 8—

Razašilje pouzecom

L. Zweig's Schuh-Export

KRAKOV broj 95.

Promjena dozvoljena, a na zahtjev vraćam i novac.

Pozor!

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadrugare, koji uplaćuju sadružnih dielova jedan ili više po krzna s.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije dan to plaća od istoga 4 1/2%, diko bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 2000 K bez predhodnog otkasa, a iznad od 2000 K ako se nije kod uložanja suglasno ustanovio veći ili manji rok sa otkasa, uz otkas od 8 dana.

Zajmove (posude) daje samo zadruharom, i to na hipoteku i sadružnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—za sati prije podne i 3—6 sati poslije podne; u nedjelju i blagdanso zatvoreno.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se u vialo Carrara vlastita kuća (Narodni Dom) prvi pod desno, gdje se dobivaju pobitke informacije.

Ravnateljstvo.

POZOR!

Novi vinski zakon dobiva se u Narodnoj tiskari Laginja i drug. - Pula.

Preporučamo našim obiteljima **Kolinsku cikoriju.**

Sretnu novu godinu 1910.
želi svim našim 'velecijenj. mušterijama
NARODNA TISKARA
Laginja i dr. u Puli.

1910.

Sretnu i veselu novu godinu želimo svim našim cienj. mušterijama.
Bohinec i drug

Trgovina gotovih odiela u TRSTU, via delle Torri 2
(iza crkve Sv. Antona novoga).

1910.

Josip Blašković

PULA, ulica della Vallo br. 11, Telefon br. 21.

Veliko skladište kamenog ugljena prve vrsti za peći i štednjake, sladkog (bukovog) ugljena i gorivog drva. — Roba se dostavlja u kuću besplatno. Preporuča svoja dobru robu. — Cijene umjorene.

Naručbe izvršuju se točno i bezovlačno.

Skladište potrebština za vezenje
NA VELIKO NA MALO

EDUARD VELICOGNA

TRST, Piazza della Borsa br. 9, parterro i I. kat, Telefon br. 248.

Podpuni izbor svake vrsti svile, vuna, platna, pamuka, kačito i sukna od svile i pamuka, platna, krpa i prtenja za vozeño itd. itd.

Radnje naortano, kao uzorci i zgotovljeni.

Obrazci najnoviji. — Uzorko šalje na zahtjev.

OPCINSKA ŠTEDIONICA

u BIOGRADU pri moru (DALMACIJA).

Osnovana po regulativu c. k. Ministarstva u Beču, podjamčenjem cijelo kupne imovine općine Biograd i pod državnom kontrolom.

Ukamaćuje uloge na štednju sa

5% čistih,

jer i porez na kamatu uloga plaća sama štedionica.

Podjeljuje hipotekarne zajmove, eskomptira mjenice i vrši ostale bankarske poslove.

Uplatne listove c. k. poštanske štedionice za ulaganje novaca šalje besplatno.

Svi u krojački salon Zovića i I.

Trgovina manufakturne robe i krojački salon
MARKO ZOVIĆ - PAZIN

Skladište odijela najmodernijeg kroja i sukna, kao i samog sukna za muške i ženske.

uz tvorničke cijene.

Svakomu je slobodno pogledati i promjeriti robu.

Zašto može Zović za 30% jeftinije prodati livači stroj? Zato! jer radi bez agenta!

Osam-godišnja garancija. Konkurencija isključena.

Brza, točna i solidna posuga.

Sjetite se družbe Sv. Ćirila i Metoda za Istru!

Izbornicima petoga tijela, drugi kotar.

Pred malo više od pol godine VI, koji sirom hrvatske Puljštine imate izbornu pravo u petom tijelu, bili ste izabrali za svog zastupnika **dr. Matka Laginju** a za njegovog zamjenika **Josipa Stihovića**.

Znali ste tada, košto i sada znate, da će putem tih izabranika nadležnih biti najbolje zastupan naš hrvatski narod u općinskom zastupstvu.

Rad inada med Latincima i vladom, zaduži su izbori bili uništeni, ipak su bili mirno i redovito provedeni.

Sad valja opet k žari, opet na noge junačke, da se izaberu narodni predstavnici, koji će na općini skrbiti za dobro našega naroda, do sada jako zanemarenoga u svakom pogledu od općinske uprave.

Prvi ste na redu VI, izbornici petoga tijela, koji birate:

- 1) u **MEDULINU** (Ližnjan, Medulin, Jadreski, Šikići, Skatari, Valmade, Komunal) na Tri kralja *dne 6. januara 1910. od 9—12 ura jutro.*
- 2) u **ALTURI** (Kavran, Muntić, Lohorika, Altura) *dne 7. januara 1910. od 9—12 ura jutro.*
- 3) u **PEROJU** (Perojci) *dne 8. januara 1910. od 10—11 ura jutro.*
- 4) u **ŠTINJANU** (Štinjanci) *dne 8. januara 1910. od 3—5 ura po podne.*
- 5) u **POMERU** (Premantura, Pomer, Banjole, Vinkuran, Vintijan, Valdebek) *dne 9. januara 1910. od 9—12 jutro.*

Kandidati hrvatske pučke stranke za ovo tijelo jesu isli koji su bili i zadnji put, a to su:

zastupnik

Dr. MATKO LAGINJA, odvjetnik u Puli

zamjenik

JOSIP STIHOVIĆ, blagajnik u Puli.

Ne treba preporuke ovim imenima: ona se sama preporučuju svakomu rodoljubnomu izborniku.

Dajte, dakle, složno na izbore i svaki neka točno napiše ili si daće napisati na glasovnicu (štedu) imena kandidata.

U PULI, koncem godine 1909.

Izborni odbor.

Govor

narodnog zastupnika Dr. M. Laginje, izrečen u sjednici carevinskoga vijeća dne 4. decembra o. g. povodom rasprave o privremenom proracunu za 1910.

(Nastavak.)

Narodna prosvjeta.

Sada gospodo moja prelazim na predmet, koji je za mene od najveće važnosti.

Politička uprava, sudstvo i narodno gospodarstvo, sve se može podičiti ako napreduje prosvjeta u narodu. Ja se nebojim stanovitog prodiranja niti onog vele jakih i velikih plemena proti nama, ja ga se bojim samo tada, kad to prodiranje ima kao glavnu točku svoga programa prosvjetno zposostavljenje našega naroda; tada se razumije po sebi, da mi moramo propasti, jer tada neima uvjeta našem ob-

stanku. Suvišno je govoriti o podignuću poljodjelstva, o poboljšanju političk. uprave i o svemu drugomu, kad mi u prosvjeti pučanstva nemožemo naći temeljne uvjete našem napredku i našoj budućnosti.

U ovom pogledu neću početi odozgo. Samo ću letimice spomenuti, da mi Hrvati i u obće mi Slaveni iz Dalmacije i cijeloga Primorja, te sve slovenske zemlje, koje su znatno prostrane, imademo najsvetije pravo da dobijemo vlastito sveučilište u jednoj Austriji, koja počiva na slobodnim temeljima.

Ja ću samo letimice napomenuti da bi već jednom bilo vrijeme, da se odnosi bar tako urede, kako bi naša učeća mladež u Zagrebu na mudrostovnom i pravoslovnom fakultetu mogla učiti tako, da odnosni nauči budu valjani i za Austriju, kako bi mogla polagati izpite i stroge izpite i postizavati doktorske diplome a da njoj se nenametnu bilo kakva ograničenja u pogledu državne ili kakve druge službe kao ni u pogledu slobodnih zvanja, kao odvjetništva itd.

Ja danas neću pobliže razpravljati ni o pitanju srednjih škola; mi imamo u našoj malenoj zemlji samo jednu srednju školu sa hrvatskim nastavnim jezikom; to je jedna stečevina, koja nas je mnogo stala, i koju ćemo svi, razumije se po sebi, čuvati i braniti.

Koliko i koje srednje škole mi još trebamo, o tomu se neću danas izjaviti (Zast. Dr. Rybat: za to nemadu Slovenci nikakve srednje škole na cijelom Primorju!). Na žalost.

Ja ću se dotaknuti pitanja pučkih škola i pitanja gospodarstvene obuke, jer je to po mcm mnenju glavni temelj pučanstvu, koje je pretežno poljodjelstvo. Pa što mogu da kažem pozitivna u tom pogledu?

Mogu Vam kazati, da dandanas još u jednoj tako malenoj zemlji koja u sve broji 360.000 stanovnika, od kojih su dvie trećine Slovenci i Hrvati, imade barem — neću da prešjeram — 4.000 djece dužne polaziti školu, koja nemogu da pohadjaju nikakve pučke škole — (Čujte! Čujte!) jerbo neimadu ni za to potrebitih zgrada ni za to potrebitih učiteljskih sila. To je značajno, gospodo moja, vi ćete stalno kazati, da nije posao države, nego zemlje i ostalih autonomnih vlasti, uzdržavati pučke škole. Ja to priznajem, ali država ima način i sredstva, da spriči snoborsku većinu pri izvadjanju svojih osnova, koje su u protuslovlju sa pravicom i sa načelima, na kojim počiva austrijska država. I država upotrebljava ta sredstva kada se radi o takozvanom mienjajućem se pučan-

stvu, koje bi moralo malo po malo da postane stalnim u zemlji; — praktično govoreć država šalje tisuće i stotine tisuće kruna u Istru za uzdržavanje njemačkih muških i ženskih pučkih škola. (Zast. Dr. Elibowicki: to je prodiranje Niemstva na istok!) To je jedna vrat prodiranja Niemstva na jugoslav. Nego da li ova nastojanja dovode zbilja do cilja, što ga se možda ima pred očima, da li neće možda imati posljedicom baš protivno i neće doći u sukob sa neprijateljem mnogo jačim, nego li je domaće slavensko pučanstvo u Istri, to je pitauje, na koje danas neću da odgovorim. Reći ću Vam samo, da će Vi sa germanizatornim težnjam u Primorju odnaroditi još neke od onih, koje talijanska propaganda još nije odnarodila, ali ne u njemačkom, nego u talijanskom smislu.

Što se tiče pučkih škola moram da navedem još jedan primjer, koji je, cijenim, veoma važan i koji mnogo kaže. Ako točno izpitato školski proracun, odnosno konačne račune pokrajine Istre, naći ćete, da talijanske pučke škole stoje oko 140.000 kruna više na godinu nego li slavenske; to je 4% prihod na tri milijuna kruna. Sad da vidimo u kojem razmjeru stoji pučanstvo prema tom broju? Talijani su u zemlji zastupani kao narodnost sa oblo 140.000 stanovnika, Slaveni sa oblo 190.000.

Vidi se već na prvi pogled kako je nerazmjer velik i koja nam se velika nepravica u tom pogledu nanasa, ili nam se barem nanasala do endu. Razumije se po sebi, da mnogo od tih talijanskih škola u Istri — to je razvidno iz broja pučanstva — služe za odnarodjivanje slavenske djece.

Moram iztknuti — opetujem da to nije kakva protjeranost i da mi je žao, da Vam sada to nemogu iznieti pred oči — da pred dvije ili tri godine talijanska je štampa izrazila baš ovu misao: Slaveni dolaze u talijanske gradice i šalju svoju djecu u talijanske škole, jer inače drugih škola nemadu. Događja se tako, kao da se mnoštvo Slavana stavlja u rešeto, izpod kojega izpadaju kao Talijani. (Sjed.)

Upravo je izašao
istarski žepni ko-
ledar

JORGOVAN.

Ciena 50 para.

Naručuje se kod
Tiskara LAGINJA i dr., PULA.